

PROMPT COOP: Energiatakarékos privatizáció

Egyre messzebb a közös kalaptól

Átalány vagy egyedi mérés alapján fizessenek a fogyasztók a távfűtésért, a meleg vízért, vagy a gázért? Lapunkban is mind gyakori kérdés, s a napról napra dráguló energiaárak is megoldást sürgetnek. A szegedi PROMPT COOP Kft. eddig elsősorban kazánjairól, forgalmazott szerelvényeiről, alkatrészeiről volt ismert, az év elején azonban kisebb vihart kavart az egyedi méréssel kapcsolatos elképzeléseivel.

Mennyi valósult meg a tervekből? — kérdeztük a kft. menedzsereit, Tóth Sándort és Hevesi Istvánt.

— Azóta felfedeztek bennünket az érintett vállalatok, ugyanakkor tanulságos, hogy az ország távolabbi szegleteiből érkeznek előbb megvalósulnak, mint a szegediek. A Pécsi Távhő példájában komolyan gondolja, hogy megoldja az egyedi hőmennyiségmérést, mégpedig nagyvárosi szinten.

— Ezt nem a szolgáltató vállalatok szokták kezdeni.

— A kezdeményezésen ők már régen túljutottak. Ehhez mi szállítjuk a műszereket, de tőlünk rendelték meg a kapcsolódó mérőhitelesítő állomást is.

— Erre mondják, senki sem lehet próféta...

— Azért sorolhatom a szegedi partnereket is: város-gazdálkodás, klinika, kórház, Dégáz, s profilunkból következően jó kapcsolatot sikerült kiépíteni a kazánfelügyelettel is. A legnagyobb megrendelők azonban természetesen messziről jönnek, Kazincbarcikai, Oroszlányi Hőerőmű, Paksi Atomerőmű, győri kórház.

— Lehet, hogy a helyi propaganda elégtelen?

— Mindenesetre sokat javult azóta, hogy nyáron megnyitottuk vizóra és kazán-technikai szaküzletünket a Londoni körúton. Itt egyedi mérésre alkalmas műszerek mellett, olaj- és gázórákat, valamint ipari kazánok szerelvényeit kínáljuk a lakosságnak, a kisiparosoknak és a közületeknek.

— Akkor az energiaár-emelésen keresztül az elhúzó Öböl-válság is önöknek dolgozik.

— No, meg a mai privatizációs hullám. Egyre távolodunk a közös kalap-szemlélettől, az alakuló kisvállalkozások, az állami üzemeket megvásárló magánszemélyek már nemigen akaróznak átalányt fizetni. Inkább mérik, amit fogyasztanak, így ennél jobb energiatakarékosági programot kitalálni sem lehetett volna.

— És tényleg, mivel mérhetik?

— Az energiára, gázra, gőzre alkalmas mennyiségmérésről ismert Schinzel sokat mond a szakembereknek. A Klinger folyadékállás-mutató, a Grundfoss, vagy a Perfekta szivattyú, valamint a Bopp and Reuther biztonsági szelepei szintűgy. A Schinzel osztrák cégnek kizárólagos hazai képviselői is vagyunk, a Pécsi Távhőnek is ezekből a termékekből szállítunk, de ők gyártják az egyedi vízmérőórákat is.

— Az utóbbit például mennyiért? Ez érinti közvetlenül a lakosságot.

— Egyelőre még nullszalddal forgalmazzuk, be kell járítani a márkanevet, s mindez később kamatozik.

K. A.

Mindennapi veszélyeink

Annyi veszélynek ki van téve az ember, hogy rá se figyelt eddig az ökológiai katasztrófa közeledésére. Pedig már itt dörömböl az ajtónk előtt. Ráadásul nem érdekli, hogy ez milyen ajtó, szocialista, kapitalista, esetleg átmeneti, csupán egyetlen szempontot tart elfogadhatónak; aki hibát követett el, az számoljon a következményével!

A magyarázkodások sem érdeklik, hogy a gazdasági növekedés meg kívánja, több vegyszert, növényvédőt szórjunk a földekre, több ólmot, kormot füstöljünk az utakra, a levegőbe, mint amennyi még a szervezetünk nem ártalmas, mindez azért nem érdekli, mert itthon, hazánkban, de egész Európában is, a környezet szennyeződése elérte már az elviselhetőség határát. Tökéletesen pusztítjuk magunkat. S nem akarjuk észrevenni, pedig, amikor vizet, tejet, bort iszunk, amikor kenyeret, húst, gyümölcsöt eszünk, amikor a levegőbe szippantunk, akkor kivédhetetlenül mérreg is kerül a szervezetünkbe. Az meg ugye, előbb-utóbb megkezd cseppet sem kellemes munkáját.

Mi legyen hát velünk? Önként és derűsen táplálkozunk mindennapi

mérgeinkkel? Vagy változtassunk a szokásaink, de hogyan? Nagy kérdés, képes-e a magyar agrárgazdaság úgy fennmaradni, hogy a környezeti minőségének megőrzését, javítását tekintve központi céljának? Most, hogy alapvető változások következnek a mezőgazdasági termelésben, nem ártana erre is figyelemmel lenni. A természetbarát termelési módszerek előbb-utóbb elnyerik rangjukat, csak addig mi árat fizetünk, hiszen egyre szélesebb rendet vág közöttünk a gyógyíthatatlan betegségek sokasága.

Az ember, a természet, a táj valamikor közelebb állt egymáshoz. A gazdálkodó együtt élt a természettel. Nem hétköznapi a kérdés: mi legyen, mi lesz a jövő termelésével? Összehangolható-e úgy Európában, hogy mind az ipar, mind a kereskedelem, mind pedig az agrárgazdaság minél kevesebbet ártson nekünk, felhasználóknak, fogyasztóknak, s minél több örömet adjon nekünk.

Erről a második európai szakszervezeti vezetők budapesti tanácskozásán nem kevés szó esett.

Reménykedjünk, talán nem is hiába.

(Lukács)

Város — részek

A Vitéz utca sarkáról már látni a Porta Heroumot, a Hősök kapuját, a Boldogasszony sugárút a belvárosi Aradi vértanúk terébe torkollik. A vasút hermetikusan elzárja a városrészt a folyótól; a nagyalomástól lejjebb, a lakatnaya afféle elrejtett helyőrség, mindentől messze fekvő, távoli oppidum bástyája a civilizáció végén. Azon túl — gízgázok, törmelékhegyek, szemétkupacok, közüzalék, csövek, elfelejtett vasdarabok. Még tovább: vad tájak, a rideg síkföld kezdődik. A puszták és az örök külváros mitológiájának kökemény színterei ezek.

A kettő között a limes, déli része megerősített hely: a vasúti töltés, min egy külső védvonal, még a kilátást is elzárja. Oldalában, a Ballagi tó soron, mindjárt a sarkon, emeletes-tornyos lakóház, akárha léglősok őrkaszárnyája volna; mögötte a belső, Boszorkánysziget utca feltűrve, a földhányások frissek, mint némely sáncépítő munkálatok idején. A környéken, s távolabb javarészt alacsony házak; az őslakók elei többségükben kívülről betelepült földművelők voltak. Nyugati oldalát a népvándorlás viharai tépázzák, hömpölygő emberár piszkít, rombol, garázdálkodik erre-felre, s vezet ostromot naponta az éppen csak egy rövid kerítéssel védett temetőn át.

Alsóváros

Az átutazó idegennek — a maga játékos (kénye-) ha ráadásul fantáziájával is meg kell küzdenie — ugyan csak igyekeznie kell, hogy ezt a csöppnyi birodalmat: Alsóvárost elhelyezze a térben és az időben, de épségben megőrizze legendáit is. Ha módszeresen bejárja e helyet, felfedezi azokat az utcarészleteket: egy-egy alagsorral megemelt lakóépületet, oszlopfejes kőkerítést, tágas kapubejáratot — a parasztpolgár világát, amely esetleg egy magyar mezőváros illúzióját kelti benne. Am ha az utazót bekötött szemmel vezetnék kiccsi földszintes házai közé, s ezeket pillantaná meg először, meg nem mondhatná, hogy alig tízpercnyi sétős léptű gyaloglás választja el az ország egyik legnagyobb vidéki városának központjától.

Ha az árokpárt és a házának kapuja közötti aprócska virágoskertjét fekete ruhában, fejkendősen kapálgató öreg nénire esnek tekintete, bizonyosan kicsiny alföldi faluban érezné magát, ahol pár napos esőzés után már gondot okoz az átkelés a túloldalra — no, nem azért, mintha a szemközti házior előtti lóca elérhetetlen messzeségben lenne; inkább amiatt, hogy az út gödreit megtöltötte a víz, dímbes-dombos hátának szabdalt gerince csupasz és síkossá vált: az egykor ide lerakott kövek, téglák az időjárás szélsőségei szerint koptak, emelkedtek, süllyedtek, közeik sárral töltődtek fel, vagy éppen szél fúta ki onnan a port. Látszik, itt még a természet alakítja, formázza a tájat. A postás is lassabban halad, a másik természet, az emberi miatt, amelynek sajnálatos tulajdonsága, hogy az idő előrehaladtával visszahívja az előbbiből, amelyből vétetett. A házak előtt hosszasan kopogtat, aggódva fülel, előbukkan-e ma is az ablak mögött a barázdált, fehér borostás arc, kilép-e konyhaajtaja küszöbén a kék kötényes, ősz anyóka?

Öreg falu? Előregedett városrész? Ki tudja? Ha igen, nemcsak lakói. Útjai, házai, fái úgyszintén. Mesebeli vidék ez. A civilizáció derűsebb, antropomorf legendáinak színhelye. Házacska némi nyíken nap-sugaras dísz, egy vakablakban szobrocscsa rejtőzik, a fekete villanyoszlopok fölé terebélyes diófák nőnek, udvarok mélyén, rozsanat fészerek előtt, láncakon elmélyülten szemlélődő, komoly tekintetű, bölcs, öreg kutyák. Egy hóbertos varázsló itt a főszereplő, aki pálcájával

tának árnyékában csenevész, falu, a mezőváros és a modern kertváros keverékét, s a fekete földbe. A kül- az egészét a világ peremére, városi szatocsüzetek és a civilizáció és az ismeretlen találkozási pontjára helegjobb éveit megidéző sark-lyezte. A pillanatonként új-ki vegyeskereskedésekbe, és rateremtődő végtelen belső az egy szem — ám komp-lexum! — orvosi rendelőbe együtt járnak a monarchiából ittfeljutódott emberek és az újmódi vállalkozók. Kombinált itt minden, egymásba csúsztak az idő-síkok is. A varázsló nem enged elvesszni, őrzí a múltat, s néha-néha előreszalad a jövőbe; megteremtett egy különös, helyenként izgalmasan vibráló, ám egészeben mégis álmosító jelenet: az időben alig változó

Ódor József

